

THE RING – 70 lat

Przemysław Busse

Fundacja Wspierania Badań nad Wędrówkami Ptaków, Przebendowo 3, 84-210 Choczewo;
busse@wbwp-fund.eu

THE RING powstał w połowie XX w. w Anglii, jako prywatny biuletyn wydany z własnych środków przez Władysława Rydzewskiego, byłego kierownika polskiej centrali obrączkowania ptaków (Stacja Badania Wędrówek Ptaków przy Muzeum Zoologicznym w Warszawie). W tym czasie Władysław Rydzewski przebywał w Wielkiej Brytanii jako uchodźca i pracował jako robotnik w Croydon, nieopodal Londynu. Mimo tego formalnego statusu przygotował i obronił pracę doktorską analizując współczesne wiadomości powrotne o czaplach siwych obrączkowanych w Europie. Podtrzymując swoje dotychczasowe zainteresowania obrączkowaniem ptaków i aktywnie biorąc udział w rozwoju tej dziedziny w Europie dr Rydzewski postanowił wydawać biuletyn poświęcony metodzie obrączkowania ptaków. Pierwszy numer THE RING nosi datę „October 1954” i od numeru 6 był publikowany kwartalnie, a następne wydania nosiły kolejne numery, choć nieformalnie były łączone w woluminy z bieżącymi spisami treści. Angielska historia THE RING skończyła się wraz z powrotem dr. Rydzewskiego do kraju w roku 1960 (ostatnim numerem „brytyjskim” był zeszyt 25 z listopada 1960 r.). Odtąd THE RING stał się czasopismem Polskiego Towarzystwa Zoologicznego wydawanym przez prof. dr W. Rydzewskiego, kierownika Zakładu Ornitologii Uniwersytetu Wrocławskiego. W roku 1963 prof. Rydzewski, przy pomocy świeżo zatrudnionego asystenta mgr. Przemysława Busse, podjął próbę wydawania IOIS (International Ornithological Information Service), który miał być aktualnym informacyjnym serwisem o wszelkiej aktywności w dziedzinie obrączkowania ptaków. Mimo że prof. Rydzewski miał unikalną kolekcję raportów ze światowego obrączkowania ptaków i szerokie kontakty międzynarodowe, osiągnięcie tego celu okazało się niewykonalne i projekt ten zakończył się z wydaniem w roku 1964 trzeciego zeszytu „THE RING Series B”.

THE RING w tradycyjnym formacie, głównie biuletynu informacyjnego, choć zawierającego też artykuły o znaczeniu metodycznym i organizacyjnym, był wydawany przez prof. Rydzewskiego do jego śmierci 28.08.1980 r. Ostatnim jego zeszytem był numer 101 (zeszyt 4 z r. 1979). W poprzednim, jubileuszowym numerze – na 25-lecie wydawania THE RING (nr 100) napisał: „I firmly believe that THE RING will enjoy support and cooperation from many people. It is very important to keep the bulletin going and I hope my editorial basket will never be empty. And this depends entirely on you friends”.

Obituary poświęcone Profesorowi zostało opublikowane w kolejnym, 102–103, numerze THE RING, gdy redakcję czasopisma objął zespół współpracowników Profesora, doktorzy: Ludwik Tomiałojć, Przemysław Busse i Tadeusz Stawarczyk. Zespół ten kontynuował wydawanie biuletynu w zasadniczo niezmienionej formule do końca roku 1989. W roku 1990 nastąpiły zmiany w postaci odejścia od ciągłej numeracji wydawanych zeszytów i przyjęcie dotychczasowej nieformalnej numeracji woluminów (jako wolumin 13/1990) oraz publikacji, po raz pierwszy, tomu zawierającego materiały z międzynarodowej konferencji „The EURING Technical Conference and Meeting of the Mathematical

Ecology Group of the Biometric Society (British Region) and British Ecological Society – Sempach, Switzerland, on 12–14 April, 1989”.

Dramatyczne zmiany polityczne po 1989 r. spowodowały niemożność wydania rocznika 1991 THE RING. Wznowienie w 1992 r. publikacji THE RING pod redakcją prof. dr. hab. Przemysława Busse, wiązało się z radykalną zmianą koncepcji wydawniczej: od biuletynu informacyjnego do czasopisma naukowego publikującego oryginalne prace badawcze z zakresu tematycznego przedstawionego w podtytule: „Ringing – Migration – Monitoring”. W kolejnych latach THE RING był w dalszym ciągu czasopismem Polskiego Towarzystwa Zoologicznego, lecz od dawna głównym problemem przy wydawaniu czasopisma były pojawiające się każdego roku bardzo duże opóźnienia w przekazywaniu Redakcji dotacji Ministerstwa (np. w roku 2010 była to połowa grudnia). Powodowało to utrzymujące się opóźnienia w ukazywaniu się poszczególnych zeszytów i ich łączenie (od 2012 r. THE RING jest wydawany jako rocznik), co z kolei obniżało możliwości indeksowania w liczących się systemach światowych, choć przez cały czas THE RING był indeksowany w Zoological Record.

Dalsze wydawanie czasopisma było możliwe dzięki nawiązaniu współpracy z Uniwersytetem Gdańskim. Redakcja pracowała w Stacji Badania Wędrówek Ptaków Uniwersytetu Gdańskiego, korzystając z usług wydawnictwa uniwersyteckiego: skład komputerowy i wersja drukowana były wykonywane w Zakładzie Poligrafii Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. W dniu 27.01.2012 r. dotychczasowa umowa współpracy z Uniwersytetem Gdańskim została jednostronnie wypowiedziana przez tenże Uniwersytet. W latach 2013–2014 nastąpiło całkowite wstrzymanie dotacji z Ministerstwa. W wyniku tego faktu i rozwiązaniu Polskiego Towarzystwa Zoologicznego Fundacja Wspierania Badań nad Wędrówkami Ptaków pozostała jedynym wydawcą THE RING. W związku z tym, siedziba Redakcji i biblioteki pozostała w dawnym miejscu – w Przebendowie. W tych warunkach utrzymanie się w ciągłości wydawania było możliwe tylko ogromnym wysiłkiem Fundacji Wspierania Badań nad Wędrówkami Ptaków, która obecnie samodzielnie prowadzi czasopismo.

Od roku 2008 wydawcą czasopisma było wydawnictwo VERSITA, które w roku 2013 przystąpiło do grupy De Gruyter Open, obecnie działającej pod nazwą SCIENDO. Od tego czasu publikowane artykuły mają indywidualne oznaczenia w systemie DOI. Aktualnie THE RING jest wydawany w systemie SCIENDO Open Source. Ze względów finansowych rocznik 2015 (37) był ostatnim rocznikiem THE RING publikowanym w formie druku, a od roku 2014 wersją pierwotną jest wersja elektroniczna (symbol e-ISSN: 2083-3520). W nowym formacie, od roku 1992 do 2023, ukazały się roczniki/tomy czasopisma 14–45. Łącznie opublikowane zostało 287 artykułów na 4248 stronach, w przygniatającej większości artykułów z autorstwem/współautorstwem badaczy zagranicznych.

THE RING dostępny jest w formie drukowanej do roku 2015 w zasobach ponad 200 bibliotek na świecie, w formie elektronicznej na: <https://sciendo.com/journal/RING> (od rocznika 2002), a również pod adresem Fundacji: www.wbwp-fund.eu (lata 1990–1999 – spisy treści, od roku 2000 – vol. 22 – streszczenia i pełne teksty).

W roku 2012 THE RING był indeksowany w 4 międzynarodowych bazach czasopism naukowych. W chwili obecnej THE RING indeksują 32 bazy, w tym Crossref Database, Thomson Reuters Master List, Google Scholar, Index Copernicus, Citefactor. W Polsce THE RING nie znajduje się natomiast na ministerialnej liście punktowanych czasopism, mimo że cytawalność tu publikowanych prac jest na bardzo przyzwoitym poziomie. Brak polskiej punktacji praktycznie wyeliminował zgłaszanie do druku prac polskich, co łącznie z sytuacją finansową i brakiem możliwości zagwarantowania szybkiej publi-

kacji, a to jest głównym atutem wydawnictw Open Source – spowodowało drastyczny spadek zawartości teki redakcyjnej. Wysoka komercjalizacja czasopism naukowych, ich ogromna koncentracja i silna konkurencja na wymaginowane wskaźniki poziomu, które stały się dominującą modą formalnej oceny czasopism, stanowią ogromne zagrożenie dla wydawnictw niewielkich, lecz wysoce specjalistycznych.